

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avvisning av leverandør. Feil i/uklart konkurransegrunnlag.
Tilbudsevaluering.

Innklagede gjennomførte en åpen tilbudskonkurranse for inngåelse av parallelle rammeavtaler om anleggstjenester. Klager anførte primært at innklagede hadde brutt regelverket ved evalueringen av tilbudene. Subsidiært anførte klager at en av de to leverandørene som fikk tildelt kontrakt, skulle vært avvist fra konkurransen. Atter subsidiært anførte klager at konkurransegrunnlaget var ulovlig uklart. Klagenemnda kom til at innklagede hadde brutt regelverket ved å gå utenfor rammene for tildelingskriteriet i evalueringen av klagers tilbud. Klagers øvrige anførsler ble ikke behandlet.

Klagenemndas avgjørelse 19. august 2026 i sak 2026/1162

Klager: Vassbakk & Stol AS

Innklaget: Klepp kommune

Klagenemndas

medlemmer: Tarjei Bekkedal, Alf Amund Gulsvik og Wenche Sædal

Bakgrunn:

(1) Klepp kommune (heretter *innklagede*) kunngjorde 12. mars 2026 en åpen tilbudskonkurranse for inngåelse av parallelle rammeavtaler for kjøp av anleggstjenester. Anskaffelsens verdi var estimert til 40 millioner kroner ekskl. mva., og hadde en varighet på to år med opsjon på forlengelse i ett pluss ett år, totalt fire år. Tilbudsfrist var 16. april 2026.

(2) I kunngjøringen var det innledningsvis angitt:

«Klepp kommune inviterer til åpen tilbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtale på anleggstjenester av mindre til middels omfang. Oppdragsgiver har behov for å inngå rammeavtale på totalentreprisekontrakt på anleggstjenester av mindre til middels omfang. [...] Oppdragene kan variere i størrelse; fra innleie av en enkelt maskin, til gjennomføring av VA-saneringsjobber, og etablering/rehabilitering av lekeplass ol.»

(3) På forsiden av konkurransegrunnlaget var det angitt at «Type kontrakt» var «Bygg og anlegg – NS 8407 Totalentreprise».

(4) Under «Anskaffelsens formål» var det blant annet angitt:

«Oppdragsgiver har behov for å inngå rammeavtale på totalentreprisekontrakt på anleggstjeneste av mindre til middels omfang. Avtalen gjelder arbeid som ikke er besluttet utført i egenregi.

Ved avrop på avtalen skal entreprenør som hovedregel ha ansvar for, og i stor grad bidra til, å finne gode løsninger på oppdragene som ønskes utført. Dette skal allikevel ikke være

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

til hinder for at det kan gjøres avrop på avtalen hvor oppdragsgiver selv har risiko for prosjektering, og oppdragsgivers prosjekterende selv har ansvaret. [...]

Leverandøren skal kunne gi oppdragsgiver råd og veiledning når det gjelder løsninger for å oppnå best mulig resultat i mindre prosjekt. Dette inkluderer bistand med kostnadsberegninger, kalkulering, teknisk bistand, enkel prosjektering, enkle skisser, rådgivning m.m.

Rammeavtalen skal omfatte et bredt spekter av anleggstjenester, med blant annet innhold av følgende små til middels store oppdrag:

- *VA-anlegg, eksempelvis hasteoppdrag og saneringsjobber*
- *Veianlegg, eksempelvis mindre utbedringer*
- *Oppdrag i parker*
- *Mindre oppdrag for Klepp Eiendom (skoler, barnehager og andre institusjoner)*
- *Oppdrag på idrettsanlegg»*

- (5) Kontrakt skulle inngås med inntil to leverandører. Om «*Avtaletype*» var det presisert at de parallelle rammeavtalene skulle inngås «*basert på entreprisekontrakt i henhold til NS 8407:2011 med presiseringer i Del II – Kontraktsgrunnlag.*» Videre var det angitt:

«Ved avrop på avtalen, hvor det kommer frem av bestillingen at Byggherren har ansvar og risiko for prosjektering, skal NS 8405 eller NS 8406 kunne legges til grunn som kontrakt, med de tillegg, presiseringer og endringer som framkommer av konkurransedokumentene og som naturlig kan benyttes i en slik sammenheng.»

- (6) I vedlegg B «*Krav og forutsetninger*» under «*3.1 Prosjektering/søknader*» var det angitt at dersom ikke annet fremkom av bestillingen «*har entreprenør ansvaret for all prosjektering og innhenting av nødvendige tillatelser.*»

- (7) Et av kravene til tekniske og faglige kvalifikasjoner, krav «*5.5.1 Krav knyttet til leverandørens erfaring*» var:

<i>Kvalifikasjonskrav</i>	<i>Dokumentasjonskrav</i>
<i>Leverandøren skal ha erfaring fra minst tre (3) relevante oppdrag som tilsier at leverandør kan håndtere arbeidsomfanget som beskrevet i konkurransegrunnlaget med vedlegg, når det gjelder omfang og kompleksitet.</i> <i>Referanseoppdragene må være utført de siste fem (5) årene regnet fra tilbudsfristen.</i>	<i>Erfaring fra relevante fullførte entrepriseoppdrag skal beskrives, og må alle oppdrag må ha funnet sted siste fem (5) år [sic].</i> <i>Oversikten over leveransene skal minimum inneholde følgende:</i> - <i>Referanseoppdrag for Leverandør (firmanavn på utførende)</i> - <i>Navn på oppdraget (Kort beskrivelse)</i> - <i>Oppdragets kontraktsverdi i NOK eks. mva.</i> - <i>Beskrivelse av type kontrakt/entrepriseform</i> - <i>Oppdragets omfang og leverandørens oppgaver og roller i oppdraget</i> - <i>Oppstartsår og mnd.</i> - <i>Ferdigstillelsesår og mnd.</i> - <i>Overføringsverdi til rammeavtale for anleggstjenester av mindre til middels omfang</i>

	<i>På bakgrunn av listen skal leverandøren oppgi navn og epostadresse til kontaktperson for de tre (3) mest relevante oppdragene. Det er leverandørens ansvar å dokumentere relevans gjennom beskrivelsen. Referanser vil kun bli kontaktet ved behov.</i> <i>Leverandøren skal dokumentere oppfyllelse ved å fylle ut den vedlagte malen for referansebeskrivelser, vedlegg E – Skjema for referanseoppdrag.</i>
--	---

- (8) Kontrakt skulle tildeles basert på kriteriene «Pris», vektet 70 prosent, og «Miljø», vektet 30 prosent. For priskriteriet var det «Tilbudt totalpris» som skulle evalueres. Dette skulle skje ut fra «oppgitte priser angitt i prisskjemaet og prissammenslutningen, med eventuelle prissatte forbehold».

- (9) Om evaluering av pris var det oppgitt at leverandørene skulle fylle ut arkfaner for «Anleggspersonell», «Gravere», «Lastebiler», «Valser», «Hjullastere», «Øvrig» og «Administrativt» i prisskjemaet. Det var også oppgitt følgende:

«Alle priser må fylles ut. Mangelfull utfylling av priser som gjør at tilbudene ikke kan sammenlignes, kan føre til at tilbudet må avvises. Dersom det mangler pris i et felt, vil pris settes til 150% av dyreste konkurrent og bli brukt i evalueringen. Dersom det ikke er mulig for oppdragsgiver å prise manglende felter, vil dette kunne føre til avvisning av tilbudet.»

- (10) Det var kun feltene merket med gult i prisskjemaet som leverandører skulle fylle ut. Dette var hovedsakelig «Enhetspris eks. mva.» for forskjellig angitte ytelser i de forskjellige arkfanene. Disse prisene ble så multiplisert med en estimert mengde, og summert. Totalsummen i hvert ark ble så summert sammen i arkfanen «Totalprisen», som ville være grunnlag for evalueringen.

- (11) I arkfanene «Gravere», «Lastebiler», «Valser» og «Hjullastere» skulle leverandørene også fylle inn «Påslag for elektriske maskiner» som skulle oppgis som «Fast påslag for el. maskiner». Dette skulle oppgis som en påslagsprosent, som ble lagt til på totalsummen i arkfanen.

- (12) I prisskjemaets veiledning fremgikk blant annet:

«5. Prisskjemaet skal være utfyllt i sin helhet og prisene og mengdene som skal fylles ut skal gjenspeile de faktiske forhold og være reelle. [...]

7. Alle prisposter må besvares. Forbehold kan resultere i at tilbudet må avvises, da prisene ikke blir sammenlignbare. Leverandør oppfordres derfor på det sterkeste til å prise tilbudet i tråd med oppdragsgivers krav.»

- (13) Om evalueringen av miljøkriteriet var det angitt:

«Under dette tildelingskriteriet på miljø foretas en skjønnsmessig vurdering på bakgrunn av punktene som kommer frem i «Del I Vedlegg C – Kravspesifikasjon». Besvarelsen som er vurdert å ha størst verdi for oppdragsgiveren gis høyeste poengscore.

Evaluering miljø er 3-delt hvor hvert av elementene teller likt. Full score gir 3,0 poeng. De andre tilbyderne får poeng i forhold til dette.»

- (14) Under «6.7 Transport og kjøretøy» var det blant annet stilt krav om utslipp og sertifiseringer til kjøretøy som skulle benyttes i kontrakten. Det var angitt at anleggsmaskiner, definert som ikke-veigående maskiner, og gravemaskiner, minst skulle tilfredsstillende Stage V-standard. Lastebiler skulle tilfredsstillende Euroklasse 6. Både lastebilene og gravemaskinene skulle være maksimalt 5 år gamle i hele kontraktsperioden.
- (15) I vedlegg C «Kravspesifikasjon» var det angitt en rekke krav som leverandørene skulle besvare med «Ja/Nei» og «Beskrivelse/Vedlegg». Tre av kravene gjaldt miljø, som ville vektet likt i evalueringen av miljøkriteriet. Kravene gjaldt «Bærekraftig ressursbehandling», «Elektrisk drevne maskiner og utstyr», og «Bærekraftig maskinbruk». For kravet som gjaldt elektrisk drevne maskiner og utstyr skulle leverandørene «beskrive i hvilken grad elektrisk drevne maskiner og utstyr kan tilbys som alternativ til fossilt drevne maskiner og utstyr som er priset i pris skjemaet».
- (16) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede seks tilbud, herunder fra Vassbakk & Stol AS (heretter klager), Bjelland AS og Stangeland Maskin AS.
- (17) Den 4. mai 2026 ble leverandørene informert om at kontrakt var tildelt tilbudene rangert som nummer en og to, henholdsvis fra leverandørene Bjelland AS og Stangeland Maskin AS. Klagers tilbud ble rangert som nummer tre, og klager ble derfor ikke tildelt kontrakt.
- (18) I klagers besvarelse av kravet knyttet til elektrisk drevne maskiner og utstyr, hadde klager angitt at de ville «tilby 4-akslet lastebil og 3-akslet lastebil på batterielektrisk drift». Videre var det angitt at «med bakgrunn i for stor avstand på prisnivå og tilgang på maskiner» ville klager «ikke tilby elektriske anleggsmaskiner».
- (19) Klager hadde i sitt pris skjema fylt inn enhetspriser i samtlige felter kalt «Enhetspris eks. mva.». I samtlige arkfaner hvor det skulle fylles inn påslagsprosent for elektriske maskiner, hadde klager angitt «0 %». Totalprisen i klagers pris skjema var 19 926 723,60 kroner.
- (20) Av tildelingsbrevet fremgikk det at summen som var lagt til grunn som «Total tilbudspris» for klagers tilbud var 24 761 688 kroner. Dette gav en poengsum på 5,87 poeng. Totalt fikk klager 7,78 poeng. Bjelland AS hadde blitt evaluert med den laveste tilbudssummen på 20 753 922 kroner, og hadde dermed fått 7 poeng på priskriteriet.
- (21) Klager påklaget tildelingen den 8. mai 2026, og viste blant annet til at evalueringssummen ikke var den samme som tilbudssummen klager hadde gitt i sitt tilbud. Innklagede besvarte klagen 11. mai 2026, og viste til at ikke alle felt i klagers leverte pris skjema var utfylt, og klager var derfor gitt et påslag på 150 prosent av dyreste tilbudte pris. Klager påklaget tildelingen igjen ved klage 12. og 22. mai 2026. Innklagede besvarte klagen 20. mai og 4. juni 2026. Klagen ble ikke tatt til følge.
- (22) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 10. juni 2026. Klagebehandling startet samme dag, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter klagenemnds forskriften) § 13 siste punktum.

- (23) Innklagede har bekreftet at kontraktsinngåelse avventes til klagenemnda har behandlet klagen, og saken er derfor gitt prioritert behandling.
- (24) Nemndsmøte i saken ble avholdt 17. august 2026.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (25) Innklagede har brutt regelverket ved evalueringen av tilbudene. Konkurranses grunnlaget la opp til at leverandørene selv kunne velge å tilby elektriske anleggsmaskiner, fossilt drevne anleggsmaskiner, eller en kombinasjon. Andel tilbudte elektriske anleggsmaskiner ville evalueres under miljøkriteriet, i tillegg til at det i prisskjemaet skulle oppgis en påslagsprosent for tilbudte elektriske maskiner, som ville legges til i evalueringen av priskriteriet. Klager har tilbudt bruk av elektriske lastebiler, men ikke elektriske anleggsmaskiner. Påslagsprosenten i prisskjemaet for bruk av elektriske lastebiler ble satt til 0, slik at prisen for å benytte disse ville være den samme som der kontrakten utføres med dieseldrevne lastebiler. Dette synes innklagede å godta. Fordi det ikke skal benyttes øvrige elektriske anleggsmaskiner, ble også påslagsprosenten for elektriske maskiner i de øvrige kategoriene angitt til 0. Klager har derfor gitt en reell og operativ pris, og viser hva innklagede skal betale.
- (26) Regelen innklagede har oppstilt i konkurransegrunnlaget om at dersom et felt i prisskjemaet ikke er fylt ut, vil pris settes til 150 prosent av dyreste konkurrent, får ikke anvendelse på klagers tilbud. Klager har fylt ut feltene for prispåslag for elektriske maskiner med 0. Innklagede har dermed foretatt prisevalueringen i strid med konkurransegrunnlagets føringer, da evalueringssummen ikke er korrekt. Påslaget som er lagt inn i klagers tilbud strider mot prinsippet om forutberegnelighet og har påvirket rangeringen av tilbudene. Innklagede plikter å rette feilen, som vil føre til at klagers tilbud rangeres som best og tildeles kontrakt.
- (27) Det at leverandøren setter påslagsprosenten til 0, leder til at leverandøren ikke skal ha ekstra betalt for bruk av elektriske maskiner, og at bruken av elektriske maskiner derfor ikke inngår i den totalprisen som er gjenstand for evaluering. Det er opp til leverandøren hvordan man strategisk velger å prise påslagsprosenten, og å tilby utførelse med elektriske maskiner eller ikke, da dette vil gi trekk på miljøkriteriet. En påslagsprosent på 0 leder heller ikke i seg selv til maksimal uttelling på priskriteriet, men et påslag på 1 prosent vil gi et pristillegg i totalsummen. Det avgjørende for prisevalueringen er totalsummen i siste fane i prisskjemaet, som omfatter et stort antall flere komponenter enn påslagsprosent. Klager har kun benyttet seg av handlingsrommet i prisskjemaet og konkurransegrunnlaget. Innklagedes praktisering innebærer en dobbeltstraff for leverandører som velger å ikke tilby elektriske maskiner, i tråd med konkurransegrunnlaget, da det vil gi negativ uttelling både i evalueringen av pris- og miljøkriteriet.
- (28) Subsidiært anføres det at innklagede har brutt regelverket ved ikke å avvise Stangeland Maskin AS fra konkurransen. Leverandøren oppfyller ikke kvalifikasjonskravet om relevante oppdrag. Rammeavtalen skal inngås basert på NS 8407, med unntak for avrop som baseres på NS 8405 eller NS 8406. Det er ikke tilstrekkelig at innklagede har inntatt en presisering til NS 8407 punkt 16.1 prosjektering, om at byggherre skal stå for all nødvendig prosjektering og innhenting av nødvendig tillatelse. Stangeland Maskin AS

har ikke dokumentert erfaring med denne typen kontrakter, da ingen av de tre oppgitte referanseprosjektene gjelder totalentrepriser.

- (29) Atter subsidiært anføres det at innklagede har plikt til å avlyse konkurransen, på grunn av ulovlig uklart konkurransegrunnlag. Dersom innklagedes forståelse av konkurransegrunnlaget legges til grunn, så innebærer det at priskriteriet er utformet på en måte som ikke tar høyde for situasjonen der leverandørene på lovlig vis velger å ikke tilby elektriske maskiner, og dermed en prisevaluering som reflekterer det leverandørene faktisk tilbyr. Dersom leverandørene er forpliktet til å tilby en påslagsprosent på minst 1 eller mer der elektriske maskiner ikke tilbys, innebærer dette en motstrid mellom tildelingskriteriet pris og kravspesifikasjonen, hvor det fremgår klart at det ikke er nødvendig å tilby elektriske maskiner. Kriteriet legger da heller ikke opp til en vurdering av hva oppdragsgiver rent faktisk skal betale i lys av tilbudt ytelse, noe som gjør at tildelingskriteriet mangler tilknytning til leveransen. Feilen kan ikke rettes på annen måte enn ved avlysning, og har hatt stor betydning for tildelingen. Utformingen har også hatt avgjørende betydning for utfallet av konkurransen, ettersom klager har lavest totalsum, men ikke får tildelt kontrakt på grunn av pristillegget.
- (30) Videre er det uklart hvilken erfaring som kreves for å være kvalifisert, dersom det ikke er påkrevd med erfaring fra totalentreprisekontrakter. Konkurransegrunnlaget inneholder opplysninger om flere entreprisformer, og om innklagedes tolkning legges til grunn, foreligger det motstrid om hvilken entreprisform som gjelder for oppdraget. Dette er en feil som etter sin art kan ha påvirket tildelingen og kretsen av interessenter. Leverandøren som mangler totalentrepriseerfaring, kan ha avstått fra å delta. Feilen har også hatt avgjørende betydning da en leverandør som ikke har dokumentert erfaring med totalentreprisekontrakter har blitt ansett kvalifisert og tildelt kontrakt.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (31) Det bestrides at regelverket er brutt. Klager har ikke tilbudt en reell og anvendelig pris for elektriske maskiner. Konkurransegrunnlaget gav tydelige føringer for konsekvensen manglende eller ikke-reell prising av prisposter ville få. Det var derfor forutsigbart for alle leverandørene hvilke konsekvenser det ville få under prisevalueringen dersom tilbudet ikke inneholdt en eller flere av de valgfrie maskintypene. Det avgjørende er ikke om det er angitt et tall i prisskjemaet, men om det foreligger en reell og operativ pris som innklagede kunne legge til grunn i evalueringen, og senere kreve at leverandøren leverte ytelsen til. I klagers tilbud er det uttrykkelig angitt at elektriske maskiner utover lastebiler ikke tilbys, og samtidig en nominell verdi på 0 prosent for slike maskiner i prisskjemaet. Den oppgitte verdien knytter seg derfor ikke til en leverbar ytelse. Innklagede kunne derfor verken legge denne til grunn i evalueringen eller senere ha krevd leveranse på dette grunnlaget. Klagers tilbud inneholdt et forhold som funksjonelt tilsvarer manglende prising.
- (32) Dersom klagers angivelse av null prosent på en maskintype som ikke var del av tilbudet hadde blitt lagt til grunn, hadde klager oppnådd stor uttelling under priskriteriet for en maskintype som ikke var del av tilbudet, uten å måtte bære noen kostnad eller risiko knyttet til ytelsen. Dette ville gitt klager en konkurransefordel uten realytelse, og tilbudet var ikke sammenlignbart. Konsekvensen av klagers argumentasjon er at en tilbyder ville oppnådd økt uttelling under priskriteriet jo færre ikke-obligatoriske maskiner som inngikk i tilbudet.

- (33) Pris- og miljøkriteriet evaluerer forskjellige forhold ved leverandørenes tilbud. Det ligger ingen motstrid i at manglende tilbud av elektriske maskiner gir lavere score på miljø, og at manglende eller ikke-reell prising håndteres etter reglene i prisskjemaet. Praktisering av konkurransegrunnlagets mekanismer innebærer derfor ingen dobbeltstraff. Det faktum at klagen i realiteten retter seg mot utformingen av prisskjemaet og den fastsatte mekanismen for håndtering av manglende pris har også som konsekvens at denne delen av klagen er for sent fremsatt. Disse forholdene var klart angitt i konkurransegrunnlaget, og eventuelle innvendinger mot skjemaet eller reguleringen måtte vært fremmet før tilbudsfristen gikk ut. I stedet valgte klager å inngi tilbud.
- (34) Det var ikke stilt krav om at referanseprosjektene måtte knytte seg til en bestemt entreprisform. Dette var kun ett av flere momenter som var etterspurt i en totalvurdering. Et krav om erfaring fra totalentrepriser vil innebære å innfortolke et tilleggsvilkår som ikke har forankring i konkurransegrunnlaget. Rammeavtalen skal dekke et bredt spekter av oppdrag av mindre til middels omfang, og kan variere fra leie av enkeltmaskiner til mindre anleggsarbeider. Det var presisert at det kan benyttes standarder for utførelsesentrepriser der byggherre har prosjekteringsansvar. Henvisningene til NS 8407 i konkurransegrunnlaget kan ikke leses isolert, men må ses i sammenheng med de konkrete presiseringene og avvikene fra standarden som er beskrevet i konkurransegrunnlaget. Her er det presisert at byggherre skal stå for all nødvendig prosjektering i arbeid under rammeavtalen hvor NS 8407 legges til grunn. Klager anførsel bygger på at disse presiseringene blir oversett. Innklagede har tatt et valg om å påta seg betydelig mer risiko og ansvar enn det som er vanlig i ordinære totalentrepriseavtaler i denne kontrakten.
- (35) Stangeland Maskin AS har dokumentert tilstrekkelig relevant erfaring ved å vise til flere anleggsprosjekter som omfatter grunnarbeid, VA-arbeid, transport og vedlikehold, arbeid med vei- og infrastrukturanlegg, og gjennomføring av rammeavtaleoppdrag. Disse har etter sin art, omfang og kompleksitet overføringsverdi til kontrakten. Vurderingen av om de konkrete referansene oppfyller kravet beror på innklagedes innkjøpsfaglige skjønn. Vurderingen var innenfor de rettslige rammene av kvalifikasjonskravet.
- (36) Det foreligger heller ikke uklarheter i konkurransegrunnlaget som kan gi grunnlag for avlysningsplikt. Det var klare føringer om at alle priser skulle fylles ut i prisskjemaet, og hvilke konsekvenser manglende eller ikke-reell prising ville få gjennom 150 prosent regelen. Dette regulerte dermed også situasjonen dersom en leverandør valgte å ikke tilby elektriske maskiner. Når det gjelder kvalifikasjonskravet, var det ikke oppstilt krav om erfaring fra oppdrag med bestemte entreprisformer. Dette var tilstrekkelig klart.
- (37) Eventuelle feil er uansett ikke tilstrekkelige for å konstatere avlysningsplikt. Flere leverandører har levert tilbud i tråd med konkurransegrunnlaget, uten å gi uttrykk for at det forelå uklarheter. Det er ikke påvist konkrete forhold som tilsier at leverandørene faktisk misforstod konkurransegrunnlaget. Det er heller ikke påvist at andre leverandører ville deltatt i konkurransen, eller at tilbudene ville vært ulikt utformet, dersom konkurransegrunnlaget hadde vært utformet annerledes. Også disse forholdene er fremmet for sent av klager, da de var fullt ut synlige for klager før tilbudslevering.

Klagenemndas vurdering:

- (38) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder

inngåelse av parallelle rammeavtaler om anleggstjenester og er kunngjort som en bygge- og anleggsanskaffelse. Anskaffelsens verdi er estimert til 40 millioner kroner ekskl. mva. I tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*) følger anskaffelsen ifølge konkurransegrunnlaget forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del II, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.

- (39) Klagenemnda skal ta stilling til om innklagede har brutt regelverket ved evalueringen av tilbudene.
- (40) Klagenemnda skal ikke foreta en ny evaluering av tilbudene. Det som kan prøves, er om innklagede har forholdt seg til tildelingskriteriene slik de er angitt i konkurransegrunnlaget, om tilbudenes innhold er korrekt fastlagt, og om evalueringen er vilkårlig, sterkt urimelig eller i strid med de grunnleggende prinsippene i loven § 4, se Høyesteretts avgjørelse i Rt. 2007 s. 1783, avsnitt 44. Rammene for evalueringen fastlegges gjennom tolkning av konkurransegrunnlaget, hvor det avgjørende er hvordan konkurransegrunnlaget som helhet fremstår for en rimelig opplyst og normalt påpasselig leverandør, jf. HR-2025-1098-A, avsnitt 44-46. Tilbud skal tolkes objektivt i lys av konkurransegrunnlaget, se LH-2019-08512 og LB-2013-64251.
- (41) Evalueringen av priskriteriet skulle skje basert på den tilbudte totalprisen i arkfanen «*Totalprisen*» i prisskjemaet. Samtidig var det tydelig presisert i prisskjemaet at alle prispostene måtte besvares, og at prisskjemaet skulle være «*utfylt i sin helhet*» og at priser og mengder skulle «*gjenspeile de faktiske forhold og være reelle*». Også i konkurransegrunnlaget var det presisert at «*Alle priser må fylles ut*». Videre var det angitt at «*Dersom det mangler pris i et felt*» ville innklagede sette prisen til 150 prosent av dyreste konkurrent, og bruke denne prisen i evalueringen. Alle felter som leverandørene skulle fylle ut i prisskjemaet, var markert med gult. Dersom en leverandør ikke fylte ut ett av de gule feltene, var det derfor klart for en rimelig opplyst og normalt påpasselig tilbyder hvordan innklagede ville prissette posten.
- (42) I fanene hvor det skulle fylles inn priser for kjøretøy og maskiner, skulle leverandørene også legge inn et fast påslag for bruk av elektriske kjøretøy og maskiner. Denne påslagsprosenten ble lagt til på samtlige prisposter i det aktuelle arket. Av kravene i vedlegg B, var det kun angitt at kjøretøy og maskiner måtte tilfredsstille henholdsvis Euroklasse 6 og Stage V. Det var derfor åpnet for at leverandørene tilbød kun elektrisk, kun fossilt eller en blanding av disse teknologiene for kjøretøy og maskiner. Dette ble også bekreftet av kravspesifikasjonens krav om elektrisk drevne maskiner og utstyr, hvor leverandørene skulle beskrive «*i hvilken grad elektrisk drevne maskiner og utstyr kan tilbys*».
- (43) Det var ingen holdepunkter i konkurransegrunnlaget for at en leverandør ikke kunne tilby en påslagsprosent på null, både dersom elektriske maskiner var en del av tilbudet eller ikke. For en rimelig opplyst og normalt påpasselig tilbyder, kan ikke dette forstås på samme måte som ikke å oppgi en pris. Dersom leverandørens tilbud la opp til å løse oppdraget uten bruk av elektriske maskiner og utstyr, ville det riktige være å ha et påslag på 0 prosent. Dersom leverandørene la opp til å løse oppdraget med bruk av elektriske maskiner og utstyr, kunne også leverandøren velge å sette påslaget til 0 prosent, men måtte da dekke inn eventuelle merkostnader på annet vis. Leverandøren forplikter seg til å levere det som er angitt i tilbudet. Dersom leverandøren valgte å legge på en påslagsprosent der det ble tilbudt bruk av elektriske kjøretøy og maskiner, var det likevel

tydelig for en rimelig opplyst og normalt påpasselig tilbyder at dette ville resultere i en høyere tilbudssum for hele kategorien i arkfanen.

- (44) Klager hadde fylt ut samtlige gule felter i sitt prisskjema. I feltet for påslag for elektriske kjøretøy og maskiner var det i samtlige faner fylt inn «0 %». Det var derfor ingen felter i klagers tilbud som «*mangler pris*».
- (45) Klagenemnda kan heller ikke se at klagers angivelse av 0 prosent i arkfanene medfører at prisene klager har oppgitt ikke er reelle. Slik klagers tilbud er utformet, er det ikke tilbudt brukt av elektriske maskiner, og klager har derfor heller ikke forpliktet seg til å levere dette. Det fremgår tydelig av klagers tilbud hvilke typer kjøretøy og maskiner som er tilbudt, og hva prisen for disse er. At klager har fått uttelling for å ikke tilby elektriske maskiner, og å sette påslagsprosenten for elektriske kjøretøy til 0, er en følge av hvordan konkurransegrunnlaget og prisskjemaet var utformet.
- (46) Klagenemnda er etter dette kommet til at innklagede har gått utenfor de rettslige rammene ved evalueringen av priskriteriet, ved å gi klager et pristillegg på tilbudssummen i strid med konkurransegrunnlagets føringer. Klagers anførsel fører frem.
- (47) Bruddet klagenemnda har konstatert «*kan*» ha virket inn på resultatet i konkurransen, og klagegebyret skal derfor tilbakebetales, jf. klagenemndsforordningen § 13.

Konklusjon:

Klepp kommune har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved evalueringen av tilbudene under tildelingskriteriet «*Pris*».

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Wenche Sædal

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur